

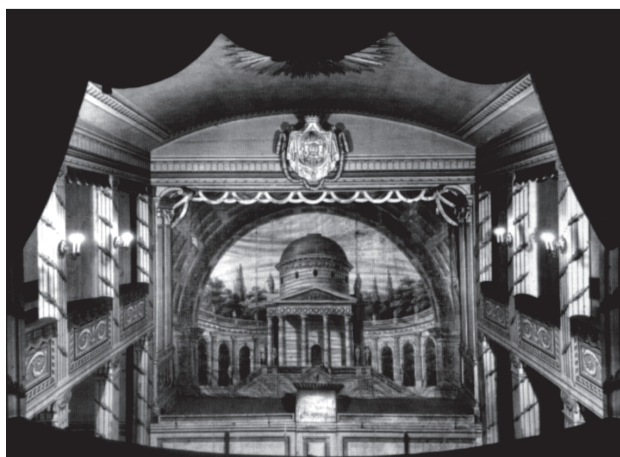
TOMAS, Karel: *Ke kulturním dějinám severozápadních Čech v letech 1918-1938. Diplomová práce. Praha, FF UK, katedra čs. dějin 1982, s. 10-57. Zde též rozsáhlý soupis pramenů a literatury.*
DNM: C 13.021-3, 3 Pl Sokol litoměřický; C 13.024, Pl Kroužek mládežnický litoměřických.
SÚPP: Ústřední seznam kulturních památek, ev. č. 29695/5-1756: Budova divadla, čp. 3.

1947 otevřeno nové LD MOR. Navázalo na předválečnou činnost LD Svazu důstojníků a rotmistrů. Hrál se v tělocvičně bývalé klášterní školy v Michalově ulici. Ved. R. Chocenský. Zah. Posvěcení v Hudlicích při oslavách Josefa Jungmanna. 90. léta 20. stol. Klub ochotníků a přátel LD známý jako Svátovo divadlo, 1999 20 členů, o. s., člen SAL, ved. Sv. Horváth, zájezdový soubor, hrál v MŠ, v kulturních zařízeních i v KD, převážně vlastní hry, Kašpárek a Honza v pekle aneb Proč se satan šklebí vztekle. 2000 Klub ochotníků a přátel LD.

INFORMACE pro MČAD zprac. Alice Dubská. Rkp. 2000. PC ART.
ZAJAHOVACÍ premiéra v Litoměřicích. Podepsáno (kb). LS 1947/48, s. 60.

LITOMYŠL, viz též PAZUCHA, o. Svitavy 1641-1774 div. činnost řádu piaristů (údajně hra, v níž se hanočila socha Husova). V 2. pol. 16. stol. zde tiskem vycházely pozoruhodné hry, např. 1573 Komédie nová o vdově, kterou Pán Buoh předivným způsobem skrze Elisea proroka od věřitele jejího vysvobodil (Kyrmezer), nejvýznamnější hra českého humanismu, Tragedie neb Hra žebráci (adaptace polské hry o sporu žebráků s kupcem), Komédie česká o ctné a šlechtetné vdově Jůdyth a o Holofernovi, hejtmanu krále Nabuchodonosora (Mikuláš Vrána Litomyšlský), 1605 Věk člověka (dle Hanse Sachse), Historie kratochvilná o jednom sedlském pacholku... a o poběhlém židu a Vejstupný syn (Tobiáš Mouřenín). Koncem 18. stol. se hrálo německy. První záznam o ODi 1798, hrálo se v zámeckém divadle. Památkou světového významu na ochotnické divadlo je dochovaný dekorační komplet Josefa Platzera z konce 18. stol. 1820 studenti hráli rovněž německy.

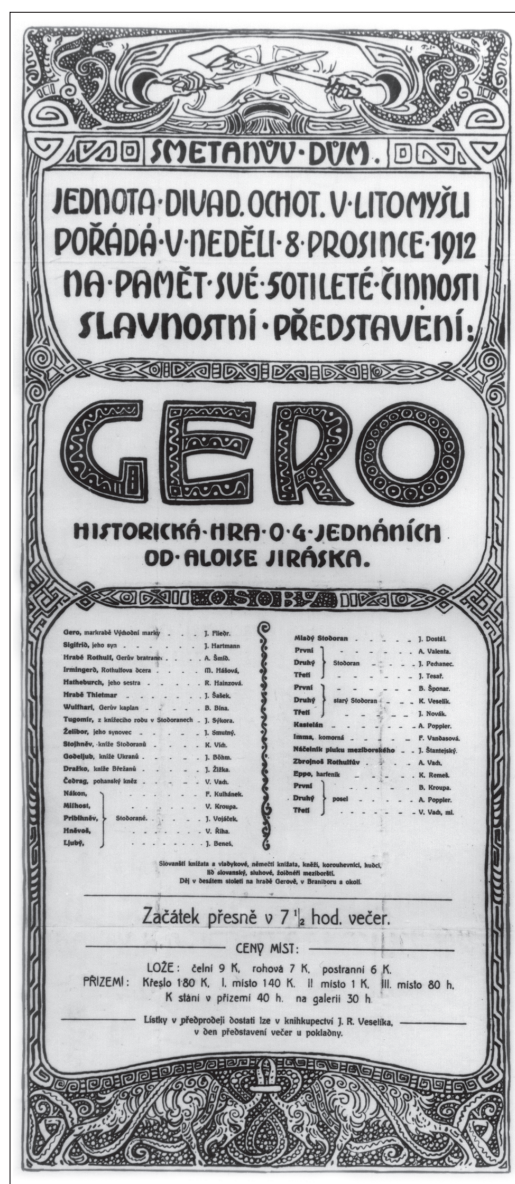
1836 první české představení k oslavě korunovace Ferdinanda I. 1842-1844 se v hostinci U černého kozla hrálo česky. Po odchodu purkmistra Rollera a jeho ženy, protektorky ochotníků, divadlo

550 / Zámecké divadlo je památkou světového významu.

zaniklo. 1849 hostování Prokopovy společnosti. (Dle Ladeckého divadelní družstvo zal. 1862, 1874 zal. Ochotnická jednota.) 1862 zal. JDO, premiérou Duch času (Raupach). U černého orla pravidelně do 1872. Další 23 let (nebo už od 1870, Javorin?) do 1895 se hrálo Na Karlově. 1874-1876 řídil ODi A. V. Šmilovský (1837-1883, od 1873 profesor gymnázia v Litomyšli, spi-

sovatel). 1873 zpěvácký spolek Vlastimil úryvky z Prodané nevěsty, 1876 v rozšířené formě. 1880 jejímu provedení přítomen Smetana. 1881 nebo 1882 Hubička a V studni. 1886 Car a tesař (Lortzing). V ochotnickém hudebním dění osobností Roman Nejedlý (otec Zdeňka Nejedlého, mj. 1872-1883 vedl zpěvácký spolek Vlastimil, uváděl operety, sám autorem několika z nich). 1895 divadlo Na Karlově z bezpečnostních důvodů zavřeno, JDO zakoupila komplex domů, na jejichž místě zah. stavbu divadla. Od 1899 se hrálo v zámeckém divadle. Poslední Tažná ptáci (Želenský). 1905 operou Dalibor otevřena samostatná div. budova (Smetanův dům). V titulní roli místní rodák tenorista Fr. Pácal (1865-1938), přes zákaz členům ND hrát v ochotnických představeních. Též M. D. Rettigová s Hanou Kvapilovou v titulní roli. Za svou činnost jednota postupně uvedla takřka celý klasický a soudobý český repertoár (Tyl, Stroupežnický, Jirásek, Vrchlický) a dobrý výběr cizích autorů. 1907 Čarostřelec, 1909 Tajemství (doprovodný orchestr 46 členů). 1943 jednota 60 členů, z toho 32 činných. 1921 po zal. KSČ Dělnický divadelní soubor, hrál v sále U Zeleného vnce, ukončil po zákazu KSČ 1938, členové většinou do jiných souborů.

551 / Výjimečně graficky zajímavý plakát slavnostního představení k 50. výročí činnosti Jednoty divadelních ochotníků, 1912.